

УДК 801-2.804

С. Ф. Соколовська,

кандидат філологічних наук, доцент

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

asok@ukr.net

СПОСОБИ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬОЇ КАРТИНИ СВІТУ Б. БРЕХТА

Статтю присвячено аналізу ідіостилю Б. Брехта у лексико-семантичному аспекті: виявленню специфічних особливостей функціонування когнітивних структур і специфіки втілення індивідуально-авторських парадигм у драматичному творі. Досліджено способи концептуалізації художньої картини світу Б. Брехта у співвідношенні зі структурою, семантикою й прагматикою тексту, включаючи вивчення характерних для автора композиційно-стилістичних принципів побудови тексту та його смислових домінант.

Парадигма лінгвістичного знання, яка встановилася наприкінці ХХ століття й продовжує розвиватися на початку ХХ століття, поставила в центр уваги питання, пов'язані з мовною особистістю, концептуалізацією знань, концептосферою, зі співвідношенням мовної й індивідуально-авторської картин світу, мовленнєвою комунікацією, із текстовою діяльністю людини тощо. Художній текст є системою, в якій взаємозв'язок компонентів зумовлений не лише законами мови, а й особливостями авторського світосприйняття й світовідчуття. Визначальним поняттям процесу створення художніх текстів є поняття "ідіостиль", яке характеризується системою індивідуальних особливостей автора як особистості й художника слова, наявністю неповторних образних засобів і переважанням лексики з актуалізованими особистісними смислами.

У пошуках нових підходів, необхідних для осмислення феномену брехтівської творчості, її морально-філософських цінностей, на особливу увагу заслуговує аналіз художнього тексту крізь призму парадигматики бінарних опозицій. Звертання до цієї тематики є важливим для вивчення глибинної семантики тексту, репрезентованої концептуальними структурами, які у своїй сукупності вказують на вбудовану в текст програму його інтерпретації [1: 59]. За Ю. М. Лотманом, світ художнього твору осмислюється через просторові моделі. На думку дослідника, властивістю будь-якого тексту культури є здатність утворювати "простір" – універсальну кількість елементів, які співвідносяться один з одним і формують картину світу за шкалою опозицій [2: 388]. Це протиставлення є своєрідним знаком, що апелює до певної системи цінностей, тому опозиції неодмінно включають в себе категорію етичної оцінки.

У зазначеному ракурсі досліджується концептосфера творів Б. Брехта, яка розглядається як індивідуально-авторська концепція світу. В якості **об'єкту дослідження** виступають мовні засоби вираження когнітивних структур, серед яких важливе місце посідають бінарні опозиції. **Предметом вивчення** є концептуалізація життя та смерті у художній картині світу Б. Брехта. **Мета розвідки** полягає у дослідженні семантичної структури й особливостей функціонування у п'єсах Б. Брехта бінарних опозицій, у визначенні механізму їхньої взаємодії в ідіостилі письменника. У "Словнику культури ХХ століття" бінарні опозиції визначаються як "універсальний засіб пізнання світу" [3: 38]. Вивчення бінарності у контексті художньої семантики зумовлює необхідність особливого підходу до її аналізу, оскільки когнітивні структури, втілені у художньому тексті, певним чином відрізняються від мовних концептів за змістом, структурою та обсягом [4: 13]. Одним зі шляхів розкриття концептуальних ознак художнього тексту є дослідження бінарності як основного принципу конструювання світу людською свідомістю як вихідної естетичної позиції. У класифікації концептів за форматом їх репрезентації, запропонованій О. П. Воробйовою, для позначення цієї категорії використовується термін "подвійні гештальтні концепти", тобто такі, що припускають вживання у вигляді одиничних концептів, проте завжди мають корелятивну пару, формуючи з нею цілісний гештальт [1: 60]. Як зазначає В. З. Дем'янков, категорія бінарності характеризується певним набором властивостей, які складають внутрішню сутність і зовнішню форму художнього твору. Вона тісно пов'язана з фабулою, системою персонажних образів і стилем автора [5: 27]. Вирішальним є вектор розумово-інтерпретаційної діяльності, адже "концепти, на відміну від понять, які конструюються, реконструюються: їх реконструюють з різною мірою (не)впевненості – звідси дифузність, гіпотетичність, розмитість таких реконструкцій" [5: 28].

Системний характер художнього тексту зумовлює важливу закономірність: який би рівень його мовної організації не аналізувався, він так чи інакше підпорядкований ідейному задуму автора й вираженню художнього змісту. Це справедливо також щодо окремих елементів тексту: багатьма зв'язками вони співвідносяться з художнім цілим і відображають естетичний смисл твору [6: 38]. У брехтівських п'єсах важливими є не стільки характери, скільки дії, не стільки повороти людської долі, скільки сцени судів, життєвих ситуацій, які перевіряють міцність тих чи інших життєвих позицій [7: 72]. Так, у драмі "Матінка Кураж та її діти" (1939) у центрі уваги знаходиться поведінка Кураж. Кожного разу, коли хтось з її дітей гине або приймає рішення, які ведуть до трагічного кінця, вона займається торгівлею: продає пряжку, коли вербують Ейліфа; торгує саме тоді, коли він перед стратою хоче

попрощатися з нею; надто довго торгується, коли йдеться про врятування Швейцера; йде в місто по товар для крамниці, коли гине Катрін, рятуючи протестантське місто Галле [8: 393]. Художній простір драми, який корелює з повною протиріччю реальною дійсністю, дозволяє виявити комплексну систему способів текстового відображення концептуальної ідеї твору у рамках основної опозиції "Frieden – Krieg". Вивчення особливостей актуалізації цієї опозиції передбачає виділення вербальних показників сфер миру та війни, що дозволяють встановити асоціативні зв'язки слів у тексті драми, а також структурувати асоціативно-смысловий простір.

Аналіз лексичних значень основних слів-вербалізаторів виявив, що опозиція "Frieden – Krieg" виступає як основна й розширюється завдяки лексичним одиницям, які вступають в антонімічні відношення: *Schlamperei – Ordnung, das Alte – das Neue, Familie – Geschäftsleute, Bankert – Soldat, Freudental – Schlachtbank, Weg – Kreuz, Heldentat – Bauernschinden*. Такі опозиції ґрунтуються на контрастному осмисленні дійсності. Зв'язок між компонентами гешталту (за термінологією О. П. Ворової) характеризується протиставленням об'єктів і дій. Наприклад:

"MUTTER COURAGE: Wenn ein **Feldhauptmann** oder **König** recht **dumm** ist und er führt seine **Leut** in die Scheißgass, dann brauchts Todesmut bei den Leuten, auch eine **Tugend**. Wenn er zu **geizig** ist und zu wenig Soldaten anwirbt, dann müssen sie lauter **Herkulesse** sein... Lauter Tugenden, die ein **ordentliches** Land und ein **guter König** und **Feldhauptmann** nicht brauchen. In einem **guten Land** brauchts keine Tugenden, alle können **ganz gewöhnlich** sein, **mittelgeschnit** und meinetwegen **Feiglinge**" [9: 127].

З одного боку, Кураж визнає, що війна – її годувальниця, з іншого боку, вона говорить про себе та свою родину:

"Wir verkaufen ehrlich Leinen und Schinken und sind **friedliche Leut**" [9: 118].

Необхідною, беззаперечною умовою комерційної діяльності героїні є війна. Вчинки Кураж свідчать про те, що вона не бачить зв'язку між війною, своєю торгівлею та загибеллю своїх дітей – її непокоїть, що війна може скінчитися:

"Sie, ich frag Sie das nicht nur aus Hetz, sondern weil ich mir überleg, ob ich Vorrät einkaufen soll, was grad billig zu haben sind, aber wenn der **Krieg** ausgeht, kann ich sie dann wegschmeißen" [9: 158].

Номінації концептосфер "Frieden" і "Krieg" не лише протиставляються, а й знаходяться у тісній взаємодії одна з одною, утворюючи додаткові смислові текстові опозиції: *Feldhauptmann – Volk, Seele – Brennholz, Courage – Leben, Reden – Natur, Essen – Herz, Einkaufen – Privatgeschichten*. Мир у драмі пов'язаний з концептами життя, щастя, душі, домівки, затишку, родини, що дозволяє виділити наступні компоненти, які репрезентують семантичну модель "Frieden": *Leben, Glück, Seele, Heim, Familie, Wärme*:

"DER SCHREIBER: Und der **Frieden**, was wird aus ihm? Ich bin aus Böhmen und möchte gelegentlich **heim**. Auf die Dauer kann man nicht ohne **Frieden** leben.

DER FELDPREDIGER: Der **Krieg** findet immer einen Ausweg. Warum soll er aufhören?" [9: 159].

"MUTTER COURAGE herein mit Katrin: Sein vernünftig, der **Krieg** geht noch ein bisschen weiter, und wir machen noch ein bisschen Geld, da wird der **Friede** um so schöner" [9: 160].

Протиставлення відображає домінуючі семантичні опозиції художнього простору тексту, які виявляють багатий асоціативно-образний потенціал концептоутворень "Leben" і "Tod", зумовлений контрастом концептів "Frieden" і "Krieg". Когнітивна інтерпретація мовних одиниць, які об'єктивують концепт "Leben – Tod" у тексті драми, вказує на скрупульозну роботу думки художника, спрямовану на пошук засобів для вираження "невимовного" – глибинної, справжньої суті життя. У брехтівській естетиці формується особливе ставлення до слова: його поетична думка автора намагається наблизитися до осягнення складної, суперечливої природи людини, її поведінки у конкретних життєвих ситуаціях:

"MUTTER COURAGE: Ich hab keine **Seele**. Dagegen brauch ich **Brennholz**" [9: 161].

"MUTTER COURAGE: Ich laß mir den **Krieg** von euch nicht madig machen. Es heißt, er vertilgt die Schwachen, aber die sind auch hin im **Frieden**. Nur, der **Krieg** nährt seine Leut besser" [9: 165].

У наведених прикладах актуалізується здатність Кураж пристосовуватися до обставин, які швидко змінюються, жінка підкреслює значення матеріального, говорить про те, що душі в неї немає, їй потрібні дрова. Вона сподівається, що війна ще триватиме, можна буде заробити ще трохи грошей, від цього світ стане лише кращим. Її характер розкривається через особливе ставлення до загальнолюдських цінностей, через використання інших мірил для оточення та своєї власної природи. Це ставлення репрезентується наступними опозиціями:

"MUTTER COURAGE: Wenn es wo so **große Tugenden** gibt, das beweist, dass etwas **faul** ist" [9: 127].

Співчуття Катрін, її намагання допомогти, врятувати, підтримати будь-яку живу істоту матінка Кураж називає хворобою:

"MUTTER COURAGE: Die leidet am Mitleid" [9: 178].

Не можна не побачити складність, амбівалентність, неоднозначність образу матінки Кураж, її активну позицію матері та жінки, її комерційну діяльність. Різні ролі відповідають різним інтересам, вимагають певної поведінки. Цей образ – багатогранний: з одного боку, вона приємна, мудра, людяна, з іншого –

жадібна, відразлива, нечуйна. Сприймати її двоїстість, терпіти протиріччя та розуміти наслідки, які матінка Кураж сама не розуміє, – це, на думку Я. Кнопфа, виклик реципієнтам [8: 396].

Розповідаючи про події XVII століття, Б. Брехт говорить про своїх сучасників, порочність ідейної сліпоти, небезпеку егоїзму, згубність підкорення інерції, в яку людину було одного разу втягнуто. Отже, йдеться про необхідність подолати цю інерцію. Так долає її Катрін. Вона переборює свою німоту, намагаючись врятувати інших, переборює ціною свого життя – у цьому потязі до людей стверджується висока людяність. Автор ставить питання про відповідальність простих людей за хід історії, за саме життя, попереджаючи, що неможливо залишитися чистим, якщо йти на поступки хибній системі відносин. Конфлікт між практичною мудрістю (матінка Кураж) та людськими чеснотами (діти) пронизує п'єсу.

Реалізм Брехта проявляється у п'єсі не лише в окресленні головних характерів та історизмі конфлікту, а й у життєвій достовірності епізодичних осіб, у шекспірівській багатобарвності. Кожен персонаж, втягуючись у драматичний конфлікт п'єси, живе своїм життям, ми здогадуємося про його долю, про минуле, майбутнє життя – і наче чуємо кожен голос у нестрункому хорі війни. Окрім розкриття конфлікту через зіткнення характерів, у п'єсі Брехт доповнює картину життя сонгами, в яких дається безпосереднє розуміння конфлікту. На особливу увагу заслуговує "Пісня про Велику капітуляцію". Автор виступає начебто від імені своєї героїні, загострює її помилкові твердження й тим самим сперечається з нею, викликаючи у реципієнтів сумнів щодо мудрості "великої капітуляції", яка на лексико-семантичному рівні характеризується рухомим індивідуалізованим логіко-смысловим наповненням мовних форм і особливостями їхньої текстової репрезентації:

1) "MUTTER COURAGE: **Hinsetzen!** Und schon **sitzen** wir. Und im **Sitzen** gibt's kein Aufruhr. **Stehen** Sie lieber nicht wieder, so wie Sie vorhin **gestanden** haben, **stehen** Sie jetzt nicht wieder" [9: 152].

2) "MUTTER COURAGE: Viele sah ich schon den **Himmel** stürmen

Und kein **Stern** war ihnen groß und weit genug.

Doch sie fühlten bald beim **Berg-auf-Berge-Türmen**

Wie doch schwer man schon an einem Strohhut trug" [9: 154].

На цинічну іронію матінки Кураж Брехт відповідає власною іронією "Der Mensch denkt: Gott lenkt", модифікуючи відоме прислів'я "Der Mensch denkt, aber Gott lenkt". Іронія Брехта підводить глядача / читача, який вже мало не піддався філософії сприйняття життя таким, яким воно є, до абсолютно іншого погляду на світ, до розуміння вразливості й згубності компромісів. "Пісня про Велику капітуляцію" – це своєрідний чужорідний контрагент, який дозволяє зрозуміти справжню, прямо протилежну позицію драматурга, який полемізує з практичною, сповненою компромісів "мудрістю" героїні.

Творче мислення художника передбачає особливий тип концептуалізації – естетичну концептуалізацію світу: спрямований процес породження смислу від автора через ідею (авторську концепцію, задум) до адресата, який має свою специфіку. Ця специфіка проявляється в засобах концептуалізації, таких як: лексичні мікроструктури "по вертикалі" (текстові парадигми) та "по горизонталі" (лексичні структури висловлювань), асоціативно-смыслові поля концептів і лексична макроструктура цілого тексту [10: 19]. Так, у п'єсі-параболі "Добра людина із Сичуані" (1941) взаємодіють ряди лексичних одиниць із семами *Leute*, *Obdach*, *das Gute*, *dunkel*, *hell*, *Zweifel*, *Götter*, *Herren*, *Hoffnung*, *das Böse*. У тексті вони утворюють семантичні опозиції *Leute* – *Götter*, *Hoffnung* – *Zweifel*, *das Gute* – *das Böse*, *leicht* – *schwer*, *hell* – *dunkel*. Ці опозиції формуються вже на початку п'єси:

1) "WANG: Diese haben einen brutalen Ausdruck wie **Leute**, die viel prügeln, und das haben die **Götter** nicht nötig. Aber dort, diese drei! Mit denen sieht es schon ganz anders aus."

2) DER ERSTE GOTT: Haben es die Leute hier sehr **schwer**?

WANG: Die **guten** schon.

DER ERSTE GOTT: Du auch?

WANG: Ich weiß, was ihr meint. Ich bin nicht **gut**. Aber ich habe es auch nicht **leicht**."

3) "Es wird **dunkel** und wieder **hell**. In der Morgendämmerung treten die Götter wieder aus der Tür, geführt von Shen Te, die ihnen mit einer **Lampe leuchtet**" [9: 193-195].

Життя і смерть не лише протиставляються одне одному, а й вступають у відносини взаємопроникнення. Можна виділити такі спільні семи як час, простір, оцінка, рух, діяльність. В одиницях, які входять до протиставлених один одному рядів, актуалізуються периферійні й асоціативні семи, їх семантика поступово ускладнюється та збагачується. Відповідно до основної авторської інтенції, окремі компоненти тексту наділяються здатністю вказувати на почуття, не називаючи їх, при цьому деталі, які імплікують внутрішній світ, належать не внутрішньо-особистісному, а зовнішньо-подієвому ряду твору. Маючи на увазі внутрішнє, вони називають зовнішнє. Ступінь експлікації почуттів варіюється, а вивчення її мовних механізмів дозволяє наблизитися до розуміння авторської ідеї загалом: йдеться про відчуження людини, її ізоляваність. Вона переживає розлад не лише з собою, а й зі світом:

"SHEN TE: Halt, Erleuchtete, ich bin gar nicht sicher, dass ich gut bin. Ich möchte es wohl sein, nur, wie soll ich meine **Miete bezahlen**? So will ich es euch denn gestehen: ich **verkaufe** mich, um **leben** zu können, aber

selbst damit kann ich mich nicht durchbringen, da es so viele gibt, die dies tun müssen. Ich bin zu allem bereit, aber wer ist das nicht? ...Selbst wenn ich einige Gebote nicht halte, kann ich kaum durchkommen" [9: 200].

Маючи різні варіанти свого втілення (міфологічні, філософські, естетичні, психологічні, соціальні), феномен двійництва виявляється не лише у категоріях роз'єднання, подвійності, дуалізму. Найвищою цінністю буття для індивідууму стає у п'єсі подолання двійництва, отримання цілісності:

"SHEN TE zum Publikum: In der Frühe habe ich die Stadt nie gesehen. In diesen Stunden lag ich immer noch mit der schmutzigen Decke über der Stirn, in Furcht vor dem Erwachen. Heute bin ich zwischen den Zeitungsjungen gegangen, den Männern, die den Asphalt mit Wasser überspülen, und den Ochsenkarren mit dem frischen Gemüse vom Land. Ich bin einen langen Weg von Suns Viertel bis hierher gegangen, aber mit jedem Schritt wurde ich lustiger. Ich habe immer gehört, wenn man liebt, geht man auf Wolken, aber das Schönste ist, dass man auf der Erde geht, dem Asphalt" [9: 230].

Полярною дзеркальністю марковані всі рівні тексту: від теми твору, його структури, до образів-символів та емоційного забарвлення. П'єса будується за принципом бінарної дзеркальної композиції. Вона розпадається на дві частини, які мають контрастний смисл за характером подій та за особливостями поведінки головної дійової особи. Пролог змальовує умови експерименту "світ" (...*Es gehe nicht weiter mit der Welt, so wie sie ist*), представленого вигаданим містом Сичуань, і пошуки добра у ньому, яке уособлює Шен Те (*ein guter Mensch*). Поява триєдиного божества у вигляді людей з самого початку визначає нереальність подій. Таким чином, зображена історія про перетворення соціально декласованої Шен Те у жорстокого експлуататора Шуї Та є інсценованою грою, за якою спостерігають боги. Брехт цитує топос світового театру *theatrum mundi*, за яким життя людей відбувається як вистава перед богом. По закінченню вистави бог виносить вирок виконавцям [8: 422].

Отже, художній світ творів Б. Брехта створюється різними смисловими опозиціями, домінуючими серед яких є "Leben – Tod", "Frieden" – "Krieg", "das Gute – das Böse". Розгляд засобів мовної експлікації опозицій, основних елементів авторської свідомості, основоположних одиниць філософсько-ціннісної системи на матеріалі п'єс "Матінка Кураж та її діти" та "Добра людина із Сичуані" дозволяє наблизитися до осягнення художнього світу художника, визначити особливості його мовностильової системи.

Аналіз функціонування даних опозицій дає можливість зробити висновок про те, що ключові лексеми дихотомій в ідіостилі Б. Брехта знаходяться у відношеннях кореляції, під якою розуміється їх співвіднесеність, взаємозалежність і взаємообумовленість. Можливості подальших розвідок специфічних засобів художньої концептуалізації полягають у дослідженні особливостей структурування одиниць різних рівнів тексту й характеру їхньої комунікативної та концептуальної обумовленості, у комплексному аналізі лінгвістичних способів репрезентації концептуального змісту текстів різних жанрів, стилів та епох. Цей аналіз передбачає подальший розвиток і уточнення, вивчення нових засобів художньої концептуалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Воробйова О. П. Концептологія в Україні : здобутки, проблеми, прорахунки / О. П. Воробйова // Вісник КНЛУ. Сер. Філологія. – 2011. – Т. 14. – № 2. – С. 53–63.
2. Лотман Ю. М. Об искусстве : Авторский сборник / Ю. М. Лотман. – СПб. : Искусство – СПб, 2005. – 752 с.
3. Руднев В. П. Словарь культуры XX века / В. П. Руднев. – М. : Аграф, 1999. – 384 с.
4. Кагановська О. М. Текстові концепти художньої прози (на матеріалі французької романістики середини ХХ сторіччя) / О. М. Кагановська. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2002. – 292 с.
5. Демьянков В. З. Концепт в философии языка и в когнитивной лингвистике / В. З. Демьянков // Концептуальный анализ языка : современные направления исследования : [сб. науч. трудов]. – М., Калуга : Эйдос, 2007. – С. 26–33.
6. Лихачев Д. С. Литература – реальность – литература / Д. С. Лихачев. – Л. : Сов. писатель, 1984. – 272 с.
7. Knopf J. Bertolt Brecht / J. Knopf. – Stuttgart : Reclam, 2000. – 317 s.
8. Knopf J. Brecht-Handbuch in fünf Bänden. Band 1 / J. Knopf. – Stuttgart, Weimar : Verlag J. B. Metzler, 2001. – 660 S.
9. Brecht B. Stücke 2 / B. Brecht. – Frankfurt am Main : Suhrkamp Verlag, 2005. – 780 S.
10. Болотнова Н. С. Филологический анализ текста : [учеб. пособие] / Н. С. Болотнова. – [4-е изд.]. – М. : Флинта, 2009. – 520 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Vorobiova O. P. Kontseptologija v Ukraini : zdobutky, problemy, prorakhunky [Conceptology in Ukraine : Achievements, Problems and Shortcomings] / O. P. Vorobiova // Visnyk KNLU. Ser. Filologija [KNLU Journal . Series Philology]. – 2011. – Т. 14. – № 2. – S. 53–63.
2. Lotman Yu. M. Ob iskusstve : Avtorskii sbornik [About Art : Authorial Collection] / Yu. M. Lotman. – SPb. : Iskustvo – SPB, 2005. – 752 s.
3. Rudnev V. P. Slovar' kul'tury XX veka [Dictionary of the Twentieth-Century Culture] / V. P. Rudnev. – M. : Agraf, 1999. – 384 s.

4. Kaganov'ska O. M. Tekstovi kontsepty khudozhnoi prozy (na materiali frantsuz'koi romanistyki seredyny XX storichchia) [Textual Concepts in the Fiction Prose (Based on the French Romance Philology of the Mid-Twentieth Century)] / O. M. Kaganov'ska. – K. : Vyd. tsentr KNLU, 2002. – 292 s.
5. Dem'iankov V. Z. Kontsept v filosofii yazyka i v kognitivnoi lingvistike [Concept in the Language Philosophy and Cognitive Linguistics] / V. Z. Demiankov // Kontseptual'nyi analiz yazyka : sovremennye napravleniia issledovaniia [Conceptual Language Analysis : Modern Directions of the Research] : [sb. nauch. trudov]. – M., Kaluga : Eidos, 2007. – S. 26–33.
6. Likhachiov D. S. Literatura – real'nost – literatura [Literature – Reality – Literature] / D. S. Likhachiov. – L. : Sov. pisatel', 1984. – 272 s.
7. Knopf J. Bertolt Brecht / J. Knopf. – Stuttgart : Reclam, 2000. – 317 s.
8. Knopf J. Brecht-Handbuch in fünf Bänden. Band 1 / J. Knopf. – Stuttgart, Weimar : Verlag J. B. Metzler, 2001. – 660 S.
9. Brecht B. Stücke 2 / B. Brecht. – Frankfurt am Main : Suhrkamp Verlag, 2005. – 780 S.
10. Bolotnova N. S. Filologicheskii analiz teksta [Philological Text Analysis] : [ucheb. posobie] / N. S. Bolotnova. – M. : Flinta, 2009. – 520 s.

Матеріал надійшов до редакції 04.04. 2013 р.

Соколовская С. Ф. Способы концептуализации художественной картины мира Б. Брехта.

Статья посвящена анализу идиостиля Б. Брехта в лексико-семантическом аспекте: выявлению специфических особенностей функционирования когнитивных структур и специфики воплощения индивидуально-авторских парадигм в драматическом произведении. Исследованы способы концептуализации художественной картины мира Б. Брехта в соотношении со структурой, семантикой и прагматикой текста, включая изучение характерных для автора композиционно-стилистических принципов построения текста и его смысловых доминант.

Sokolov'ska S. F. Ways of Conceptualizing the Artistic Picture of the Brecht's World.

The article is dedicated to the analysis of the B. Brecht's idiosyle in the lexical and semantic aspect: the determination of specific peculiarities of cognitive structures functioning and specificity of individual authorial paradigms embodiment in the dramatic literary work. The ways of the conceptualization of B. Brecht's artistic world's picture according to the text structure, semantics and pragmatics, taking into the account the study of the compositional and stylistic principles of the text construction and its contents dominants that are common for the author are researched.